

О.В. Сардак

викладач

*Житомирський державний
університет імені І. Франка*

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОФІЛЬМІВ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ

Останнім часом у методиці вітчизняних і закордонних досліджень зріс інтерес до вивчення питань, пов'язаних зі вживанням мови, з необхідністю повідомляти студентам не лише певну суму знань про мову, але й про реалізацію отриманих знань у тій або іншій ситуації спілкування. Оволодіння іноземною мовою нерозривно пов'язане з оволодінням національною культурою, що припускає не тільки засвоєння культурологічних знань і формування здатності й готовності розуміти ментальність носіїв досліджуваної мови, а також ознайомлення з особливостями комунікативного поведіння народу цієї країни, але й повідомлення конкретних лінгвістичних знань і врахування різних аспектів мови в конкретних ситуаціях міжкультурного спілкування.

Характеристиці соціокультурної компетенції присвячено багато наукових праць. У Європейському стандарті вивчення іноземних мов соціокультурна компетенція визначається як аспект комунікативної здатності, що стосується тих особливих рис суспільства й культури, які виражаються в комунікативному поведінні членів суспільства (Waystage, 1996). Під соціокультурною компетенцією ряд дослідників розуміють знання соціокультурного контексту досліджуваної мови й досвід використання цих знань у процесі спілкування (Бім І.Л., 2001, Сисоєв П.В., 2001, Коренева М.Р., 2003). Соціокультурна компетенція як здатність порівнювати вивчаємі лінгвокультурні спільноти, інтерпретувати міжкультурні розходження й адекватно діяти в ситуаціях порушення міжкультурної взаємодії розглядається в роботах В.В.Сафонові (1996, 1997, 2001).

Соціокультурна компетенція стала одним із самих частотних термінів у професійно-методичній літературі, але, як це й раніше траплялося, різні автори вкладають у нього чисто авторське розуміння, що веде до численних розходжень у тлумаченні і ніяк не сприяє об'єднанню зусиль у розробці ефективних підходів і методик формування соціокультурної компетенції в єдиній логіці на різних щаблях мовної й професійно-педагогічної освіти. Деякі автори ідентифікують соціокультурну складову комунікативної компетенції з а) країнознавством, б) лінгвокраїнознавством, в) культурознавством, г) культурологією.

Використання відео на заняття з іноземної мови та в самостійній діяльності відкриває ряд унікальних можливостей для викладача та студентів в плані оволодіння іншомовною культурою, особливо в плані формування соціокультурної компетенції як однієї зі складових комунікативної компетенції в цілому. Відеоматеріали надають практично необмежені можливості для проведення аналізу, побудованого на порівнянні й зіставленні культурних реалій та особливостей поведінки людей в різних ситуаціях міжкультурного спілкування. Використання відео сприяє реалізації найважливішого вимоги комунікативної методики - представити процес оволодіння мовою як збагнення живої іншомовної культури; індивідуалізації навчання і розвитку мотивованої мовленнєвої діяльності студентів.

Використання відеофільмів на занятті іноземної мови вносить розмаїтість у навчальний процес, сприяє активізації студентів, підвищує інтерес до предмета. Відеофільм є ефективним засобом розвитку навичок усного мовлення, і безсумнівно, сприяє закріпленню пройденого лексичного, граматичного й фонетичного матеріалу, розширенню лексичного запасу, сприяє підготовці учнів до розуміння мовлення різних людей, створенню природного мовного середовища на занятті.

Основне призначення відеофільмів - активізація мовленнєвої діяльності студентів, у процесі оволодіння мовним матеріалом за допомогою моделювання відповідних мовних ситуацій. Відеофільм надає широкі можливості для створення практично будь-якої наочності, що стимулювала б іншомовні

висловлення тих, яких навчають. Всі усні теми, а також різні мовні ситуації можуть бути забезпечені відповідною наочністю. У цих умовах навіть неуважний студент стає уважним. Для того, щоб зрозуміти зміст відеофільму, студентам необхідно прикласти необхідні зусилля. Так, мимовільна увага переходить у довільну. А інтенсивність уваги впливає на процес запам'ятовування, використання різних каналів надходження інформації (слуховий, зоровий, моторне сприйняття) позитивно впливає на міцність засвоєння країнознавчого і мовного матеріалу.

Шляхом емпіричного спостереження було виявлено що саме методика відеоекскурсії стимулює розвиток сприйняття і посилення увагу студентів на навчальному занятті. Традиційні методи формування соціокультурної компетентності програють у коефіцієнті корисної дії, в порівнянні з роботою з використанням мультимедіа-матеріалів. Особливої уваги заслуговує доцільність використання комедійних серіалів, оскільки сучасний ринок інтерактивних розваг спеціалізується саме на цьому жанрі, отже студентам легше і звичніше пристосовуватися до продуктивної роботи з типом відеопродукції, яку вони люблять, з форматом якої вже давно ознайомлені. Таким чином, психологічні особливості впливу навчальних відеофільмів сприяють інтенсифікації навчального процесу й створюють сприятливі умови для формування соціокультурної компетенції студентів.

Автентичні відеоматеріали мають велике значення у формуванні лінгвістичної компетенції студентів вищих навчальних закладів, оскільки саме за допомогою відео передається не тільки правильна вимова і інтонація, а й жести і міміка носіїв мови. Опора на автентичні відеоматеріали створює сприятливі умови для оволодіння студентом новою країнознавчою інформацією, мовною поведінкою носіїв мови, сприяє знайомству студентів з побутом народу, його культурою. Таким чином, одним із ефективних способів формування соціокультурної компетенції у студентів є використання автентичних відеофільмів. Психологічні особливості впливу навчальних відеофільмів на студентів сприяють інтенсифікації навчального процесу й створюють сприятливі умови для формування комунікативної компетенції.

Література

1. Гальскова, Н.Д. Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студентов лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высших пед. учеб. заведений / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. – М.: Издат. Центр «Академия», 2004. – 336 с.
2. Исенко, И.А. Использование испанских аутентичных фильмов для формирования социолингвистической компетенции/ И.А. Исенко// ИЯШ.- 2009.- №1. - С. 78-83.
3. Маргус, Т. О социолингвистической компетенции студентов/ Т. Маргус// Высшее образование в России. – 2007. - №24. – С.5-7.
4. Общевропейские компетенции владения иностранным языком: Изучение, обучение, оценка. – М.: Изд-во МГЛУ, 2003. – С.12.